

Nr 263.

Av herr **Dahlbäck**, *angående frihet från stämpel och lösen för beslut i mål om införsel.*

I § 14 av gällande förordning om expeditionslösen är stadgat, att beslut, som angå debitering eller restitution av kronoutskylder eller andra avgifter till staten, skola utan lösen utfärdas. Vidare gäller enligt 7 § av förordningen om stämpelavgiften, att frihet från stämpel äger jämväl rum i bevilningsmål och mål ang. kronans ränta och tionde samt i frågor rörande debitering, avskrivning eller restitution av kronoutskylder, kommunala eller andra allmänna avgifter.

Den genomgående regeln i svensk rätt är alltså, att den skattskyldige icke skall behöva vidkännas särskild kostnad för att få sin rätt prövad i fråga om de direkta skatter, han har att utgöra.

I och med det att institutet införsel för uttagande av utskylder i den skattskyldiges avlöning, pension eller livränta införts, har i ett stort antal fall överklaganden genom besvär måst ske över utmätningmans införselbeslut. Dessa besvär hava anförts hos överexekutor, och överexekutors utslag hava överklagats i hovrätt.

De talrikast förekommande införselbesluten gälla arbetare med merendels blygsam avlöning och tjänstemän i lägre lönegrad. Då dessa avlöningar som oftast utgå per vecka eller varje fjortonde dag, rör sig beslutet i regel om jämförelsevis små belopp. Vanligen stipulerar beslutet *dels* huru stort belopp, som av arbetsgivaren skall innehållas, *och dels* huru mycket av avlöningen, som i vart fall skall förbehållas den skattskyldige och hans familj såsom införselfritt existensminimum.

Det är klart, att vid dylikt besluts fattande stridiga intressen skola stå emot varandra. Å ena sidan står sålunda utmätningmannens, vilkens strävan, särskilt i de fall där han av det allmänna utrustats med nog så knappt tilltagen expeditionspersonal, måste gå ut på en mera schablonartad, på en gång för hela införseltiden fixt bestämt införselbelopp, som helst icke bör rubbas, ty eljest blir det ökat arbete, måhända icke blott beträffande *en* skattskyldig utan enligt konsekvensens lag även för hans arbetskamrater. Å andra sidan står den skattskyldiges berättigade krav på hänsyn till hans tid efter annan skiftande omständigheter: hyresbetalning, ökat behov på tillgång på kontanter vid helger, tillökning eller sjukdom i familjen, tillfällig permission, nyanskaffningsbehov, förluster o. s. v.

När nu dessa varandra motsatta intressen drivas till en konflikt, som enligt gällande förordning skall lösas av utmätningmannen, är det klart, att icke alla avgöranden komma att fall den skattskyldige så lätta att bära.

De kunna visserligen överklaga genom besvär hos överexekutor. Men det säger sig självt, att den skattskyldige nog tänker sig före mer än en gång, innan han griper sig an därmed.

Frånsett att han till följd av den bristande information, som det svenska undervisningsväsendet lämnar ungdomen i fråga om avfattande av offentliga skrifter, mycket ofta knappast är i stånd att själv uppsätta en besvärsskrift, så verka de avgifter för anlitande av kommissionär för besvärsmålets bevakande hos överexekutor samt för stämpel och lösen av överexekutors utslag (i stad för ett ark 7 kronor, för två ark 11 kronor 50 öre o. s. v.) avskräckande på den skattskyldige. Måhända uppgår det belopp, varmed han söker nedsättning i införseln icke ens till kostnaden för själva expeditionslösen. Och utslaget är klagande alltid skyldig att lösa.

Det måste därför mer än en gång för en arbetare te sig bittert, att han, enbart för att han är obemedlad, skall få finna sig i en utmätningsmans beslut utan möjlighet att få det snabbt prövat ur rättvisans och billighetens synpunkt av en högre instans, som i vart fall är främmande för den känsla av arbetets tryck, som måhända här och var gör en utmätningsman mindre medgörlig.

Även om man icke i någon mån kan förevida utmätningsmannen bristande hänsyn eller objektivitet, måste det dock fastslås såsom fullständigt stridande mot ett folkligt-demokratiskt åskådningssätt att göra hävdandet av ens rätt och påkallandet av hänsyn till ens personliga belägenhet beroende av om man har medel till att värna sitt och de sinas intresse.

Det riktiga synes mig vara att draga ut den ovan anförda, i svensk beskattningsrätt i övrigt gällande regeln om avgiftsfria expeditioner jämväl till resolutioner och utslag beträffande införsel för uttagande av utskylder. Någon möjlighet att ens i enstaka fall för fattigdom befria klaganden från här förevarande lösen- och stämpelavgift står icke till buds, då nämligen storleken av avlöningen, ur vilken skatten införselvis skall uttagas, utesluter sådan.

Visserligen är avsikten med såväl lösen som stämpelavgiften å expeditioner, frånsett det allmännas fiskaliska intresse, att avhålla klagande från obehörig kverulans. Men här stå, synes det mig, ojämförligt mycket starkare intressen, nämligen värnandet av familjens existensminimum, på spel. Och därvidlag måste det allmännas självhävdelse få vika.

På grund av vad jag sålunda anfört, tillåter jag mig föreslå,

att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t måtte efter utredning för riksdagen framlägga förslag till sådan ändring av gällande förordningar om expeditionslösen och stämpelavgift, att skattskyldig, som besvärat sig över beslut om införsel, avseende utskylder, må vara befriad från expeditionsavgift för resolution eller utslag i mål av denna natur.

Stockholm den 23 januari 1938.

Oscar Dahlbäck.